شناسایی اولویت بندی موانع پیاده سازی کنترل داخلی موفق در شرکت های شهرک صنعتی استان فارس

حامد فلامرزی[۱]، علی خلیفه شریفی[۲]، نوراله صالحی آسفیجی[۳]، میلاد چوپانی[۴]

۱- دانشجوی دکتری رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیرجان

۲- دانشجویی کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز

۳- استاد یار دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشکده شهید باهنر کرمان

۴- دانشجویی کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز

چکیده

هدف از انجام این تحقیق شناسایی اولویت بندی موانع پیاده سازی کنترل داخلی موفق در شرکت های شهرک صنعتی استان فارس است. روش تحقیق این پژوهش ،میدانی و ابزار گرد اوری اطلاعات ،پرسشنامه است.نمونه مورد مطالعه ۱۵۰ مورد از شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز می باشند و داده های بدست امده پس از تکمیل پرسشنامه ها با استفاده از نرم افزار spss تجزیه و تحلیل شد و تجزیه وتحلیل داده ها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام شده است.تاثیر کنترل داخلی در فرایند شرکت های مستقر در شهرک صنعتی ار آزمون t-test تک نمونه ای و جهت رتبه بندی ریسک ها از آزمون فریدمن استفاده شده است.نتایج نشان می دهد که میانگین حاصل از ازمون t-test تک نمونه ای برابر با ۲/۷۸ و کوچکتر از مقدار تعیین شده مجاز یعنی ۳ می باشد و مقدار قدر مطلق آماره tبرابر ۰۰۱/ و کوچکتر از ۵/ است که این حاکی از ان است که در نمونه مورد بررسی وضعیت کیفی مناسبی برقرار نمی باشد و لذا کنترل های داخلی شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیرازدارای ریسک معنا داری می باشد.

واژگان کلیدی : کنترل داخلی ،سیستم کنترل داخلی ، ریسک ، حسابرسی داخلی ،

مقدمه

1 - hamed.falamarzi2013@gmail.com
2 – khalife.sharifi2011@gmail.com

شاید بتوان به جرات گفت که هیچ فعالیتی در سازمانها قرین به توفیق نخواهد بود مگر اینکه کنترل های لازم نسبت به آن بعمل آمده باشد و به کمک کنترل است که مدیریت نسبت به نحوه تحقق اهداف و انجام عملیات آگاهی یافته و قدرت پیگیری عند الزوم سنجش و اصلاح آنها را پیدا می کندکنترل ابزار کار مدیران در رده های مختلف سازمانی در مراتب عالی تا رده های سرپرستی است و لزوم آن را در مراتب مختلف به سادگی می توان احساس کرد سازمان بدون وجود سیستم موثرکنترل در تحقق ماموریتهای خود موفق نبوده و نمی تواند از منابع بدرستی استفاده نماید شاید مهمترین مسئله ای که وجود کنترل را ضروری می سازد آن است که پیش بینی ها و برنامه های عملیاتی در سازمانها همواره با درصدی خطا توام است و برای رفع این خطاها و اصلاح عملیات کنترل تنها راه چاره است و محیط متغیر ودگرگون سازمان دلیل دیگری بر ضرورت کنترل است و سازمان برای بقای خود باید از تغییرات محیطی آگاهی یافته و هماهنگی های لازم را با آنها بعمل آید و کنترل وسیله این آگاهی است حصول اطمینان از کیفیت و کمیت کالا ها و خدماتی که در سازمان ها ی بزرگ طی برنامه های وسیع و پیچیده عرضه می شوند جز از طریق سیستم موثر کنترل عملی نمی باشد همه شواهدی بر لزوم و ضرورت کنترل در سازمانهای امروزی است.

بیان مسئله

گسترش و پیچیدگی روز افزون وشتاب آمیز واحدهای تجاری در جامعه پیشرفته امروزی فشارهای ناشی از کمبود منابع و افزایش رقابت،وجود انواع مخاطرات در زمینه های مالی،اداری وتجاری هدفها و سیاست های سازمانی را چه از درون وچه از برون به شدت تهدید میکند وسبب می شود که کنترل مستقیم وانفرادی ان گونه واحدها ممکن نشود ونیاز به استقرار یک سیستم اثر بخش کنترل های داخلی برای تقویت سامانه حاکمیت شرکتی ،ارتقاء و قدرت بخشی سامانه کنترل داخلی،کمک به مدیریت ریسک راهبردی واطمینان یابی از شفافیت در گزارشگری داخلی ودر سطح برون سازمانی ضرورتی انکار ناپذیر است.برای رسیدن به وضعیت بهینه استاندارد های حسابرسی داخلی ،تشکیل حرفه حسابرسی داخلی ودیگر اقدامات مرتبط در مورد سازمان مورد نیاز است.حسابرسی داخلی برای رسیدن به اهداف در جهت همگام بودن با عملیات سازمان می بایست با تغییرات تکنولوژی ،ریسک سازمان وافزایش سطح انتظارات همگام باشد .در هر سازمان می بایست کنترلهای داخلی موجود راشناسایی،بررسی وارزیابی نمود تا ضمن تعیین میزان کفایت کنترلهای مزبور نقاط ضعف وقدرت،میزان اثر بخشی و کارایی انها در جهت حصول اهداف سازمان،کنترلهای داخلی بایسته مورد نیاز راتعیین نمود که یکی از جنبه های مجهول ومبهم برخی از سازمان های امروزی عدم وجود حداقل کنترل داخلی مورد لزوم وهمچنین نبود معیاری جهت سنجش کفایت وکارایی کنترلهای موجود می باشد.عواملی ومتغیر هایی که به صورت مستقیم وغیر مستقیم بر روی اثر بخشی وکارایی کنترلهای داخلی تاثیر می گذارد شامل مواردی نظیر طرز تفکر ونگرش مدیریت وکارکنان نسبت به کنترلهای داخلی،محیط وچارت سازمانی ،دستور العمل ها وآیین نامه های سازمانی وسایر الزامات قانونی،اهداف وعملیات سازمان و...می باشد .یکی از حلقه های بسیار مهم زنجیره بزرگ کنترل داخلی در شرکت،وجود آیین

نامه های متعدد بر حسب نیاز شرکت می باشد که از سوء استفاده و اعمال سلیقه های شخصی در انجام امور جلوگیری می کند مانند آیین نامه استخدامی کارکنان،آیین نامه ارتقای رتبه کارکنان ،آیین نامه خدمات پس از فروش ،آیین نامه مربوط به اموال ،آیین نامه مربوط به درخواست خرید و... می باشد.کنترل داخلی در شرکت می بایست طرحها را عملی و رفتارها را طبقه بندی نماید زیرا هر چیزی که به درستی طرح ریزی نشود نمی تواند به خوبی اجرا گردد .در یک سازمان می بایست با توجه به اهداف ونیاز ها کنترلهای داخلی مربوطه شناسایی، اولویت بندی و طرح ریزی گردد و در جهت نیل به اهداف سازمان حرکت نماید.با توجه به ناهماهنگی کنترلهای داخلی موجود در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز می بایست کنترل داخلی مطلوب را انتخاب و ریسک های مربوطه به آن را شناسایی کنیم ودر نهایت به یک آیین نامه مدون کنترل داخلی دست یابیم و از این طریق چارچوب یکپارچه برای شرکتهای بزرگ ومتوسط تدوین کنیم.

اهمیت پژوهش

از آنجایی که یک آیین نامه کنترل داخلی مدون و قابل اتکاء به ندرت ارائه گردیده ودر سازمانها نیز به اهمیت ولزوم آن کمتر توجه می گردد وحصول به هدف نهایی سازمانها در گرو وجود کنترل داخلی مناسب وکارا می باشد لذا در این زمینه بررسی و ارائه یک سیستم کنترل داخلی،بسیار حائز اهمیت می باشد .

پیشینه پژوهش

وانگ و همکاران[5] (۲۰۱۳)به بررسی تاثیر کیفیت کنترلهای داخلی بر روی گردش جریان وجه نقد عملیاتی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که شرکت هایی که با کمبود کنترل های داخلی مواجه هستند بیشتر احتمال دارد که گزارشهای مالی دنبال کننده جریان وجه نقد را خاتمه دهند.شرکت هایی که کمبود کنترل های داخلی دارند همچنین احتمال کمبود کیفیت سود های ارائه شده در انها بیشتر است.

شانگ و همکاران[6] (۲۰۱۲)در تحقیقی به بررسی کیفیت کمیته حسابرسی،استقلال حسابرس و نقاط ضعف کنترل های داخلی پرداختند و به این نتیجه رسیدند که میان کیفیت کمیته حسابرسی ،استقلال حسابرس و نقاط ضعف کنترل های داخلی یک رابطه وجود دارد .اغلب شرکت های طبقه بندی شده به عنوان دارای نقاط ضعف کنترل داخلی ،اعضای کمیته حسابرسی با دانش مالی کمتری داشتند ،یا به بیان دقیق تر اعضای با دانش مالی حسابداری و دانش مالی غیر حسابداری کمتری داشتند.همچنین اکثر شرکت های طبقه بندی شده به عنوان دارای نقاط ضعف کنترل دارای حسابرس مستقل تری بودند .به علاوه بیشتر شرکت هایی که به تازگی حسابرس خود را تغییر داده بودند ،دارای نقاط ضعف کنترل داخلی بودند.

4- Vang
5- Shang

هاچ برگ[۷](۲۰۰۹) به بررسی اثر بخشی سیستم کنترل داخلی در شرکت ها پرداخت و به این نتیجه رسید که وجود کنترلهای داخلی موجب گزارشگری مالی قابل فهم، دقیق، صحیح و درست می‌شود. این امر برای سرمایه‌گذاران و استفاده‌کنندگان نیز حیاتی است و اعتماد آنها را نسبت به گزارشهای ارائه شده جلب می‌کند.

اوگنوا وهمکاران[۸](۲۰۰۷) در پژوهشی به بررسی ضعف سیستم کنترل داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی پرداخت و نتایج این پژوهش در ایالات متحده امریکا نشان داد که وجود ضعف در کنترلهای داخلی باعث کاهش کیفیت گزارشگری مالی سازمانها می‌شود و سازمان هایی که دارای سیستم کنترل داخلی قوی تر بوده اند دارای کیفیت گزارشگری مناسب تری نیز بوده اند.

چی چن و همکارانش[۹](۲۰۰۳) به بررسی تاثیر حسابرسی داخلی بر عملکرد کلی شرکت های تایوانی پرداخت و به این نتیجه رسیدند که حسابرسی داخلی بر عملکرد کلی شرکتهای تایوانی تاثیر داشته است و میزان این آثار رابطه مستقیمی با ضعف عملکرد هیئت‌مدیره شرکت دارد. همچنین نقش پررنگ‌تری در جهت کنترل مدیران ارشدی که مستقل و حرفه‌ای می‌باشند، ایفا نموده است

هرمانسون[۱۰] (۲۰۰۰)در سالهای اخیر برخی از شرکتها اطلاعاتی را در موردکنترلهای داخلی خود افشاء می کنند اما اثر بخشی این گزارشها کمتر مورد توجه قرار می دهند.تحقیق نشان می دهدکه بصورت داوطلبانه گزارش کنترل داخلی ارائه می دهندبا مشکلات کمتری در زمینه گرارشگری مالی مواجه هستندگروه های مختلفی بحث ضرورتهای الزامی کردن این گزارشها را مستمراً مطرح کرده اند لیکن تا کنون هیچ سندی مبنی برتمایل استفاده کنندگان نسبت به این گزارش ها وجود ندارد.

تقی نتاج و بهرامیان (۱۳۹۳) به بررسی اثر بخشی کنترلهای داخلی در یک شرکت سرمایه گذاری پرداختند و به این نتیجه رسیدند که باتوجه به رویکرد کوزو لازم است مدیریت شرکت،آیین رفتار حرفه ای را به شکل مدون تدوین کند و برای پایبندی به درستکاری ورفتار حرفه ای به برنامه ریزی دقیق تر وپیام های کتبی روی آورد وباید شرح وظایف رسمی وغیر رسمی هر شغل را در حوزه سرپرستی آنها تجزیه وتحلیل نماید.

محمدی و نیازی(۱۳۹۲) به بررسی عوامل موثر بر اجرای کنترل های داخلی مدیریت پرداختند و نتایج پژوهش نشان می دهد که وجود سیستم اطلاعاتی مناسب وبه کارگیری مدیران متخصص و ماهر، استقرار استاندارد های مناسب ، ارتقا سطح آگاهی و مشارکت کارکنان از جمله عوامل موثر براجرای کنترل های داخلی مدیریت است.

مرادی و فخر آبادی(۱۳۸۷) به بررسی تاثیرعوامل فرهنگی بر ارزیابی حسابرسان از کنترل داخلی و تعیین ریسک کنترل پرداختند و به این نتیجه رسیدند که حسابداران رسمی ،سیستم کنترل داخلی شرکت های موجود در کشور های با فرهنگ فرد گرایی زیاد و فرهنگ فاصله قدرت کم را قویتر از فرهنگ فرد گرایی کم و فاصله قدرت زیاد ارزیابی می کنند ،ضمنا آنها ریسک کنترل فرهنگ جمع گرا را بالاتر از فرهنگ فرد گرا تعیین میکنند.

6- Hachbarg
7- Ogneva
8 -Chichen
9- Hermanson

تقوی و نایبج(۱۳۸۶) به بررسی ارزیابی تاثیرسیستم کنترل داخلی موجود درشرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران بر صورتهای مالی اساسی سالانه پرداختند و پژوهشگر با توجه به آزمون فرضیات و با ۹۵٪ اطمینان به این نتیجه رسیده بود که کنترلهای داخلی موجود در شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در مقایسه کنترلهای داخلی حاکم بر تهیه صورتهای مالی که بر اساس استاندارد و معیار هایی که توسط مجامع حرفه ای تهیه شده است ازوضعیت مطلوبیی بر خوردار نیست.

بهشتیان(۱۳۸۱)درپژوهشی به بررسی تاثیروجود کمیته حسابرسی بر حسابرسی مستقل، کنترلهای داخلی و گزارشگری پرداختند و به این نتیجه رسیدند که کمیته حسابرسی ، دامنه کلی و طرح های مربوط به حسابرسی را با حسابرسان مستقل و حسابرسان داخلی مطرح نموده و همچنین صورتهای مالی تلفیقی شرکت وکفایت کنترلهای داخلی شرکت را مورد بررسی قرارمی دهد.

تقی نتاج و حساس یگانه(۱۳۸۰)به بررسی رابطه گزارش سیستم کنترلهای داخلی با تصمیم گیری استفاده کنندگان پرداختند که پژوهشگر تمام نکات قابل توجه را بررسی نموده است لذا دراین تحقیق،گزارشهای به موقع سیستم کنترل داخلی موجب افزایش کیفیت(ارزشمندی) اطلاعات منتشر شده شرکتها می شود و همچنین تهیه گزارش های کنترل داخلی در صورتی که بنابر قانون الزامی بشود موجب بهبود (شفافیت) گزارش های مالی شرکت خواهد شد و ضمناً حسابرسی شدن گزارشهای کنترل داخلی موجب افزایش اعتبار آن می شود.

مبانی نظری پژوهش :

کنترل داخلی : کنترل فعالیتی است که ضمن آن عملیات پیش بینی شده با عملیات انجام شده مقایسه می شوند و در صورت وجود اختلاف و انحراف بین آنچه باید باشد و آنچه هست، به رفع و اصلاح اقدام می شود[۱۱]. بدین ترتیب، کنترل فعالیتی است که بایدها را با هست ها، مطلوبها را با موجودها و پیش بینی ها را با عملکردها مقایسه می کند.لذا کنترل عبارتست از فعالیت منظمی که ضمن آن نتایج مورد انتظار در قالب استانداردهای انجام عملیات معین می شوند[۱۲]. درگزارش (coso)[۱۳] بیان میشود که کنترل داخلی فرایندی است که برای فراهم کردن اطمینان معقول از دستیابی به سه گروه اهداف اثربخشی و کارایی عملیات، اتکاپذیری گزارشگری مالی، و رعایت قوانین و مقررات لازم‌الاجرا طراحی می‌شود، و توسط مدیران و کارکنان سازمان به اجرا در می‌آید.

---

۱۱ - حسابرسی داخلی، عباس ارباب سلیمانی ۱۳۷۷ – ص۲۰۵

۱۱ - تقی نتاج،غلام حسن،۱۳۸۵،ص۲۵۰

۱۲-کوزو سازمانی از بخش خصوصی است که در سال ۱۹۸۵ با هدف بهبود کیفیت گزارشگری مالی از طریق اخلاق تجاری ، کنترل داخلی موثر و نظام راهبردی بنگاه تشکیل شده است .

Committee of sponsoring organizations of Treadway commission

سیستم کنترل داخلی: سیستم کنترل داخلی شامل مجموعه ای از افراد و روشهاست، روشهایی که انتظار می رود به نحو صحیح توسط افراد اجرا شوند[۱۴]. انجمن حسابداران خبره آمریکا ، سیستم کنترل داخلی را شامل طرح سازمان و کلیه قواعد و اقدامات هماهنگ در یک موسسه به منظور حفاظت از داراییها، اطمینان معقول از دقت واعتماد داده های حسابداری و ترویج کارآرایی عملیاتی و تشویق به مراعات سیاستهای مصوب مدیریت می داند[۱۵].

آقای میگز و سایرین نیز معتقدند سیستم کنترل داخلی یک واحد تجاری شامل سیاستها وروشهایی است که برای تامین اطمینان نسبی از دستیابی به اهداف سازمانی بوجود می آید، به عبارت بهترسیستم کنترل داخلی شامل کلیه اقداماتی است تا مدیریت اطمینان یابدهر چیز به گونه ای که باید عمل میکند[۱۶].

حسابرسی داخلی :

حسابرسی داخلی بخش مهمی از یک مدیریت اثر بخش در تمام واحدهای اقتصادی شمرده می شود و طبق رهنمود های حسابرسی، وجودآن ضروری است. حسابرسی داخلی، جایگاهی والا در سیستم کنترل داخلی دارد و مدیریت واحدهای اقتصادی را در انجام دادن مسئولیت هاو وظایف خود، ازطریق تقویت کنترلها، یاری میکند[۱۷].

حسابرسان داخلی عموماً در گیر عملیات اساسی سازمانشان می باشند و اغلب مورد توجه تصمیم گیرندگان رده بالای سازمان خود هستند، اطلاعات گرانبها و مهمی را برای مدیریت فراهم می کنند و از موقعیت شغلی بسیار مناسبی برخوردارند[۱۸]. هدف اصلی حسابرسی داخلی ارائه یک اظهار نظر مستقل یا بی طرفانه به مدیریت در رابطه با اینکه آیا ریسک ها به یک سطح قابل قبول مدیریت شده اند،می باشد[۱۹]. در تمام سازمان ها به جز سازمان های مسلط بر ریسک ،حسابرسی داخلی باید وظیفه ارزیابی ریسک (شامل تعیین و طبقه بندی تمام ریسک های بالقوه)تجزیه وتحلیل ریسک،شرح ریسک،برآورد ریسک،ارزیابی وگزارشگری ریسک را انجام دهد[۲۰].

فرضیه های تحقیق

---

۱۴ ـsiation.1961.p.42 mauts and Hussin A sharf "the philoso phy of Auditing" American Accounting. ASSR,K,.

14- Amerrican Insitute of Accountants " Internal control A spcial report the commeite on the audiuting Procduress " NEW YORK .1961. P .42

۱۶- And others "principles of auduting". 9th. E. d. Irwin 1989. p.199 walter B meigs

۱۷ - حسابرسی دکتر محمد علی آقایی ـ سید رضا سید نژاد فهیم ، ۱۳۸۴

۱۸ - حسابرسی داخلی، مقدمه ـ عباس ارباب سلیمانی علی کمالی زارع ، ۱۳۸۵ ، دوـ چهار

۱۹ - قنبریان ، رضا ،۱۳۸۹ ، اهمیت در حسابرسی ، ماهنامه ی حسابدار انجمن حسابداران خبره ایران، سال آبان ۱۳۸۹ ، شماره ۲۲۴ ص۴۹۵

۲۰ - قنبریان ، رضا ،۱۳۸۹ ، اهمیت در حسابرسی ، ماهنامه ی حسابدار انجمن حسابداران خبره ایران، سال آبان ۱۳۸۹ ، شماره ۲۲۴ ص۴۲

فرضیه اصلی: وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرضیات فرعی

۱-وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل ساختارکلی در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۲- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل موجودی کالا در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۳- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل دارایی های ثابت در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۴- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل خرید ، هزینه و پرداخت ها در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۵- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل فروش و دریافت ها در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۶- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل حقوق و دستمزد در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

۷- وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحقیق کاربردی می باشد ، تحقیق کاربردی در جستجوی دستیابی به یک هدف عملی است و تأکید آن بر تأمین سعادت و رفاه توده مردم است . یافته های تحقیق کاربردی به میزان بسیار زیادی قائل به زمان و مکان می باشد . همچنین از لحاظ طبقه بندی بر حسب روش ، از نوع تحقیقات توصیفی است . تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش هایی است که هدف آنها توصیف کردن شرایط یا پدیده های مورد بررسی است . با استفاده از روش میدانی انجام گرفته است .اطلاعات مورد نیاز میدانی از طریق پرسشنامه ، مصاحبه و روش های مناسب دیگر فراهم می آید.

برای جمع آوری اطلاعات علاوه بر اینکه از منابع متعددی می توان استفاده کرد . روش های مختلفی نیز برای این کار وجود دارد که با توجه به نوع و هدف سازمان مورد تحقیق متفاوت است و هر روش با توجه به هدفی که محقق دارد مثمر ثمر است و این روشها برخی ساده و پیچیده اند ولی بطور کلی روش هایی که در جمع آوری اطلاعات می توانند در این تحقیق به ما کمک کنند عبارتند از :

۱ـ پرسشنامه

۲ـ کتابخانه ای و استفاده از اسناد و مدارک معتبر

در این پژوهش از نظر موضوعی ، هم از آمار تو صیفی و هم از آمار استنباطی استفاده شده است . در زمینه آمار توصیفی از جدول آماری استفاده شده است و در زمینه ی آمار های استنباطی نیز از (میانگین ـ میانه ـ انحراف

معیار و شاخص های چولگی و کشیدگی) استفاده می شود و کلیه عملیات اجرایی پردازش داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS انجام می شود . و برای تحلیل داده ها از میانگین ها از آزمون T_TEST تک نمونه ای و سایر آزمون های آماری متناسب با سطح سنجش متغیر ها استفاده گردید . قابل ذکر است که از طریق آمار استنباطی می توان داده های بدست آمده را برای تحلیل پدیده ها و رویدادها بکار گرفت که در این پژوهش زمانی یک عامل فرآیندهای شرکت به عنوان ریسک معنادار شناخته می شود که وضعیت کنترل کیفی آن عامل مناسب نباشد ، و مناسب بودن به این معناست که میانگین امتیاز آن عامل حداقل ۳ باشد.

تجزیه و تحلیل داده ها

فرضیه اول

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل ساختار کلی در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل ساختار کلی در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل ساختار کلی در شرکتهای مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول۱: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۹۸	۰/۷۸۴۳	۰/۰۶

با توجه به جدول میانگین ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نزدیک به عدد۳ می باشد. در ادامه برای متغیر ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۲: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۰/۱۹۴	۱۴۹	۰/۸۴۷	-۰/۰۱	۰/۱۲	-۰/۱۴

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق

بیشتراز ۰۵. می باشد(sig>.05) لذا فرض صفر پذیرفته می شود،و چون مقدار میانگین ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/98 می باشد ونزدیک به ۳ است ، به این معنا می باشد که ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

فرضیه دوم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل موجودی کالا در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل موجودی کالا در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل موجودی کالا در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۳: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۶۶	۰/۹۱	۰/۰۷

با توجه به جدول میانگین موجودی کالا در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از ۳کمتر می باشد. در ادامه برای متغیر موجودی کالا در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۴: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
موجودی کالا در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۴/۴۶۵	۱۴۹	۰/۰۰۱	-۰/۳۳	-۰/۱۸	-۰/۴۸

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت موجودی کالا فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق کمتر از ۰۵. می باشد(sig<.05) لذا فرض صفر پذیرفته نمی شود،و چون مقدار میانگین موجودی

کالا در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۶۶ می باشد وکمتر از ۳ است ، به این معنا می باشد که موجودی کالا در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفیت مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

فرضیه سوم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل دارایی های ثابت در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل دارایی های ثابت در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل دارایی های ثابت در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۵: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۴۵	۱/۰۵	۰/۰۸

با توجه به جدول میانگین دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از ۳کمتر می باشد. در ادامه برای متغیر دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۶: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۶/۲۹۱	۱۴۹	۰/۰۰۱	-۰/۵۴	-۰/۳۷	-۰/۷۱

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفی دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق کمتر از ۰۵. می باشد(sig<.05) لذا فرض صفر پذیرفته نمی شود،و چون مقدار میانگین دارایی های

ثابت در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۴۵ می باشد وکمتر از ۳ است ، به این معنا می باشد که دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

فرضیه چهارم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل خرید ، هزینه و پرداخت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل خرید ، هزینه و پرداخت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل خرید ، هزینه و پرداخت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۷: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۷۱	۱/۰۱	۰/۰۸

با توجه به جدول میانگین خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از ۳کمتر می باشد. در ادامه برای متغیر خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۸: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۳/۵۰۲	۱۴۹	۰/۰۰۱	-۰/۲۹	-۰/۱۲	-۰/۴۵

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق کمتر از ۰۵. می باشد(sig<.05) لذا فرض صفر پذیرفته نمی شود،و چون مقدار

میانگین خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۷۱ می باشد وکمتر از ۳ است ، به این معنا می باشد که خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

فرضیه پنجم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل فروش و دریافت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل فروش و دریافت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل فروش و دریافت ها در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۹: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۳/۰۰	۰/۷۸	۰/۰۷

با توجه به جدول میانگین فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر با عدد۳ می باشد. در ادامه برای متغیر فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر درشهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول ۱۰: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۰/۰۲۳	۱۴۹	۰/۹۸۲	-۰/۰۰	۰/۱۴	-۰/۱۴

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق بیشتراز ۰۵. می باشد(sig>.05) لذا فرض صفر پذیرفته می شود،و چون مقدار میانگین فروش و

دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۳/۰۰ می باشد ، به این معنا می باشد که فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسب می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

فرضیه ششم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل حقوق ودستمزد در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل حقوق و دستمزد در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل حقوق و دستمزد در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۱۱: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۹۲	۰/۹۵	۰/۰۷

با توجه به جدول میانگین حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نزدیک به عدد۳ می باشد. در ادامه برای متغیر حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول ۱۲: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۱/۰۳۷	۱۴۹	۰/۳۰۲	-۰/۰۷	۰/۰۷	-۰/۲۲

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق بیشتراز ۰۵. می باشد(sig>.05) لذا فرض صفر پذیرفته می شود،و چون مقدار میانگین حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۹۲ می باشد و نزدیک به ۳ می باشد ، به این معنا

می باشد که حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

فرضیه هفتم

وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است.

فرض صفر: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کیفیت کنترل داخلی عامل محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۱۳: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۷۷	۰/۹۴	۰/۰۷

با توجه به جدول میانگین محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از ۳کمتر می باشد. در ادامه برای متغیر محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۱۴: آزمون t-test

Test Value = ۳						
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها	
					حد بالا	حد پایین
محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	-۲/۹۳۶	۱۴۹	۰/۰۰۴	-۰/۲۲	-۰/۰۷	-۰/۳۷

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق کمتر از ۰۵. می باشد(sig<.05) لذا فرض صفر پذیرفته نمی شود،و

چون مقدار میانگین محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۷۷ می باشد وکمتر از ۳ است ، به این معنا می باشد که محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

فرضیه ۱: وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز مناسب است .

فرض صفر: میانگین وضعیت کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز مساوی ۳ است.

فرض مقابل: میانگین وضعیت کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی مساوی ۳ نیست.

$H_0: \mu = 3$

$H_1: \mu \neq 3$

جدول ۱۵: آمار توصیفی

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد میانگین
۱۵۰	۲/۷۸	۰/۷۳	۰/۰۶

با توجه به جدول میانگین کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از ۳کمتر می باشد. در ادامه برای متغیر کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز نیز انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین آورده شده است.

جدول۱۶: آزمون t-test

Test Value = ۳					
	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری (دو دامنه)	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین ها
					حد بالا / حد پایین
کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز	۳/۵۲۵-	۱۴۹	۰/۰۰۱	-۰/۲۱	-۰/۰۹ / -۰/۳۳

در جدول فوق برای بررسی وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز از آزمون t-test تک نمونه ای استفاده شده است. با توجه به این که سطح معنی داری محاسبه شده در جدول فوق کمتر از ۰۵. می باشد(sig<.05) لذا فرض صفر پذیرفته نمی شود،و چون مقدار میانگین کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز برابر ۲/۷۸ می باشد وکمتر از ۳ است ، به این معنا می باشد که کنترل داخلی در فرآیندهای شرکت های شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

نتیجه گیری

در پژوهش حاظر به منظور بررسی وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرایند های شرکت های مستمر در شهرک صنعتی شیراز ، هفت فرضیه فرعی آزمون شد که نتایج حاصل از تجریه و تحلیل داده های تابلویی به شرح زیر است :

آزمون فرضیه اول نشانگر رد این فرضیه میباشد . یعنی اینکه ساختار کلی در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

آزمون فرضیه دوم نشاندهنده قبول این فرضیه میباشد . یعنی اینکه موجودی کالا در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد و این فرضیه مورد پذیرش قرار می گیرد.

آزمون فرضیه سوم که نشان دهنده قبول این فرضیه می باشد و دارایی های ثابت در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

آزمون فرضیه چهارم نشان دهنده قبول این فرضیه می باشد و خرید ،هزینه و پرداخت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی نمی باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد.

آزمون فرضیه پنجم نشان دهنده رد این فرضیه می باشد و فروش و دریافت ها در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

آزمون فرضیه شیشم نشان دهنده رد این فرضیه می باشد و حقوق و دستمزد در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری نمی باشد.

آزمون فرضیه هفتم که نشان می دهد، محیط سیستم های فناوری اطلاعاتی سازمان در فرآیندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای وضعیت کیفی مناسبی می باشد و لذا دارای ریسک معناداری می باشد و این فرضیه مورد پذیرش قرار می گیرد.

بنابراین با توجه به نتایج بدست آمده حاصل از آزمون فرضیه اصلی و فرضیه های فرعی مربوط میتوان گفت که وضعیت کیفیت کنترل داخلی فرایندهای شرکت های مستقر در شهرک صنعتی شیراز دارای ریسک معناداری میباشد و این فرضیه تایید می گردد.

پیشنهادات

به محققان و پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که برای پژو هش های اتی ریسک های کنترل داخلی را جهت ادارات و نهاد های دولتی نیز بررسی و اولویت بندی گردد.

شرکت های کوچک و کارگاهی شهرک صنعتی نیز ریسک های کنترل داخلی انها مورد بررسی قرار گیرد.

در شرکت های شهرک های صنعتی استان های دیگر نیز ریسک های کنترل داخلی شناسایی و اولویت بندی گردند. با توجه به اینکه جامعه آماری در این پژوهش متشکل از تمام شرکت ها در شهرک صنعتی شیراز بود، انجام تحقیقی مقایسه ای تحت همین عنوان با تفکیک صنایع به عنوان موضوعی مطالعاتی جالب توجه، به محققین آتی پیشنهاد می گردد.

محدودیت های تحقیق

۱-موضوع شناسایی و اولویت بندی موانع پیاده سازی کنترل داخلی مورد پژوهش قرار نگرفته بود و پیشینه تحقیق مناسبی نیز در این مورد در دسترس قرار نگرفت.

۲-با توجه به بررسی ریسک های کنترل داخلی امکان این وجود دارد که در شرکت ها ریسک های دیگری نیز موجود و در طبقه بندی کنترل ها وجود داشته باشد لکن در تهیه پرسشنامه لحاظ نگردیده باشد و نتایج ان بررسی نشده باشد.

۳-به دلیل تعداد زیاد شاخص ها و امکان پاسخگویی به سوالات پرسشنامه امکان طراحی پرسشنامه جهت بررسی رویکرد AHP فراهم نگردید.

منابع و ماخذ

۱- آذر، عادل و مومنی، منصور.(۱۳۸۴)، " آمارو کاربرد آن در مدیریت"، جلد دوم، انتشارات سمت.

۲ - بهشتیان ،سید محمد حسینی .(۱۳۸۱) ." تأثیر وجود کمیته حسابرسی بر حسابرسی مستقل، کنترلهای داخلی و گزارشگری مالی" ، مطالعات مدیریت، شماره ۳۵ و ۳۶، ۱۳۸۱، ۹۰-۶۷

۳ - تقی نتاج ، غلامحسن وبهرامیان ، علی اصغر . (۱۳۹۳) ." ارزیابی اثر بخشی کنترل های داخلی دریک شرکت سرمایه گذاری " تحقیقات حسابداری، شماره اول، بهار۹۳

۴ - تقی نتایج ، غلامحسن و یگانه ، حساس . (۱۳۸۰) " بررسی رابطه گزارش سیستم کنترلهای داخلی با تصمیم گیری استفاده کنندگان " فصلنامه مطالعات حسابداری شماره ۱۴

۵ – تقوی، علی و نایبج ، محمد رضا (۱۳۸۶) " بررسی ارزیابی تاثیرسیستم کنترل داخلی موجود درشرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران بر صورتهای مالی اساسی سالانه " بررسی های حسابداری و حسابرسی، شمارهٔ ۴۲ ، صص:۷۵-۹۴

۶ - خاکی ، غلام رضا(۱۳۸۲) ؛ « روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی » ، تهران : بازتاب

۷ – صدقیانی، جمشید صالحی ،۱۳۸۶، تحلیل آماری پیشرفته، انتشارات هستان

۸ – محمدی ، جمال و نیازی،رقیه.(۱۳۹۲)." به بررسی عوامل موثر بر اجرای کنترل های داخلی مدیریت " نخستین همایش سالانه علوم مدیریت نوین

۹ – مرادی، مهدی وفخرآبادی ، عباس. (۱۳۸۷) ." بررسی تاثیرعوامل فرهنگی بر ارزیابی حسابرسان از کنترل داخلی و تعیین ریسک کنترل ". مجله پژوهش های حسابداری ، سال اول ، شماره اول و دوم ، پاییزو زمستان ۸۸صص ۸۹-۱۰۲

۱۰– مومنی، منصور،۱۳۸۷، تحلیلهای آماری با استفاده از SPSS ، انتشارات کتاب نو

11- Chen,Ch. Change,H .S and k,J. Reichelt(2003) Effectiveness of internal audit on the overall performance of Taiwanese companies: A Journal of Practice and Theory, November 2003, pp. 83–114

12- Hochberg Y.(2009), Evaluate the effectiveness of the internal control system - Oxley Act of 2009, Journal of Accounting Research, Vol. 47, 2009, pp. 519- 583

13- Hermanson, R. (2000). Internal Control Reporting. International Journal of Humanities and Social Science Vol.1No. 2.,2000

14- Li, C., & Wang, Q. (2013). The impact on the quality of internal controls, operating cash flow stream. Working paper, University of Pittsburgh and Iowa State University.

15- Shang, Mark and Jessica Wong (2012), “The quality of the audit committee ”, Melbourne: CPA Australia November 2012

16- Ogneva, M., K. Subramanyam and K. Raghunandan (2007). Internal control weakness and cost of equity: evidence from SOX Section 404 disclosures. The Accounting Review 82:5, 1255–1297.